

Magnetické pole vodiče s elektrickým proudem

Mgr. Veronika Kuncová, 2013

Historie

Hans Christian Oersted (1777 – 1851)

- * Dánský fyzik, chemik a filosof
- * Objevil souvislost mezi magnetismem a protékajícím proudem ve vodiči.

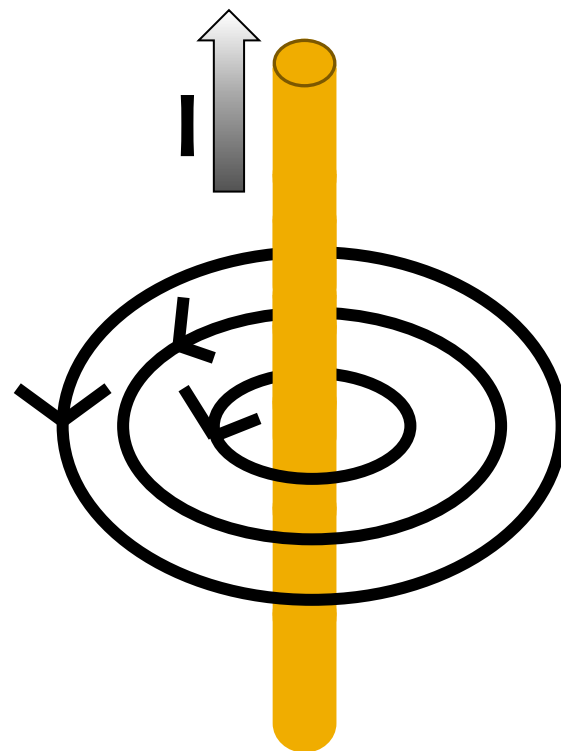
Andrés Marie Ampère (1775 – 1836)

- * Francouzský fyzik a matematik
- * Objevil vzájemné působení mezi vodiči, kterými prochází el. proud.

Přímý vodič s elektrickým proudem

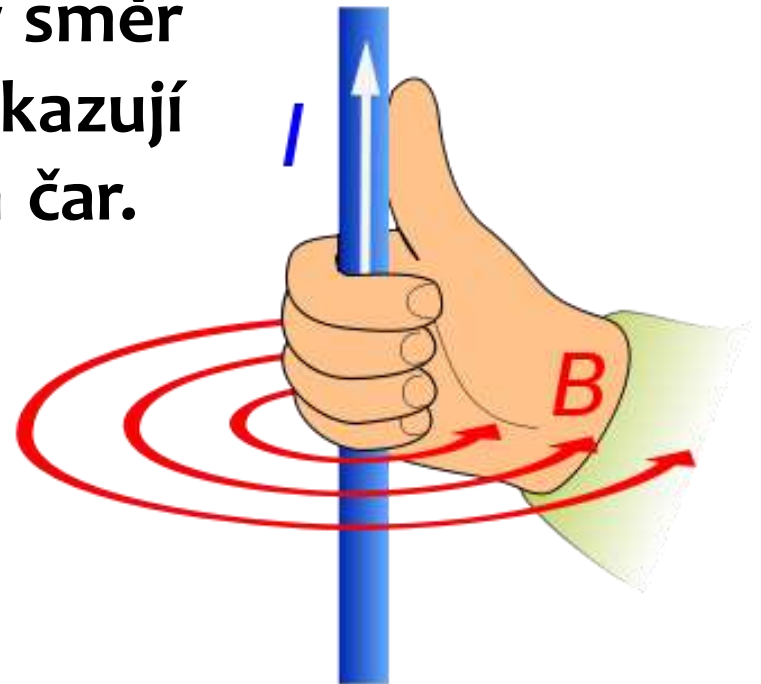
Magnetické pole přímého vodiče

- * Znázorňujeme pomocí magnetických indukčních čar
- * tvar soustředných kružnic
- * střed kružnic – na ose vodiče
- * směr – pomocí Ampérova pravidla pravé ruky

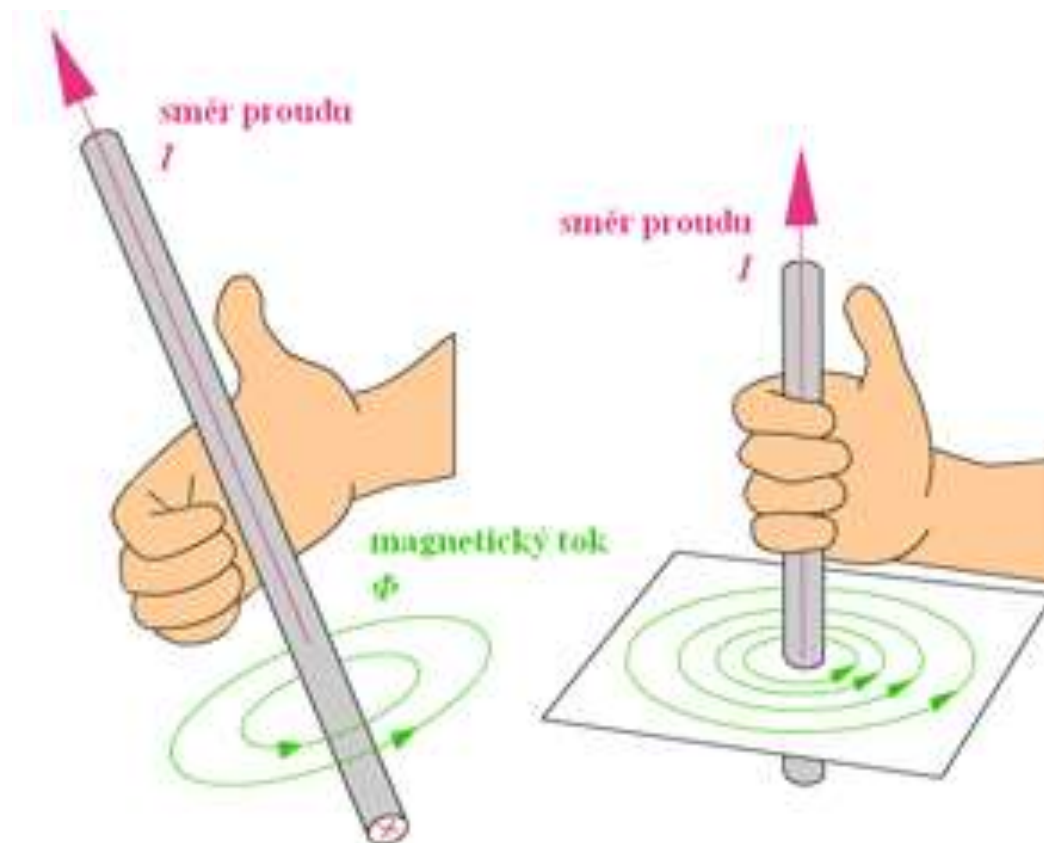

Ampérovovo pravidlo pravé ruky

- * Uchopíme-li vodič pravou rukou tak, aby palec ukazoval dohodnutý směr proudu, pak pokrčené prsty ukazují směr magnetických indukčních čar.

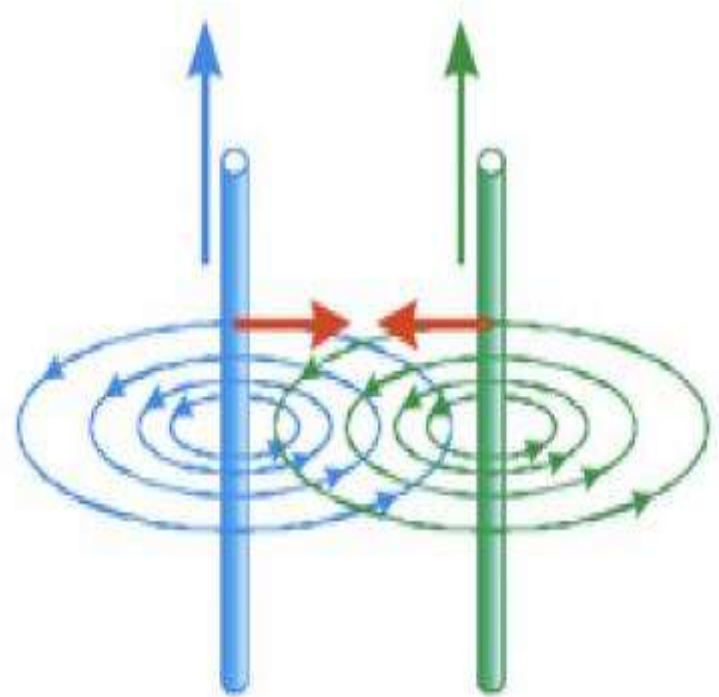
Ampérovovo pravidlo pravé ruky

Vzájemné působení rovnoběžných vodičů s proudem

1) Proud protéká stejným směrem

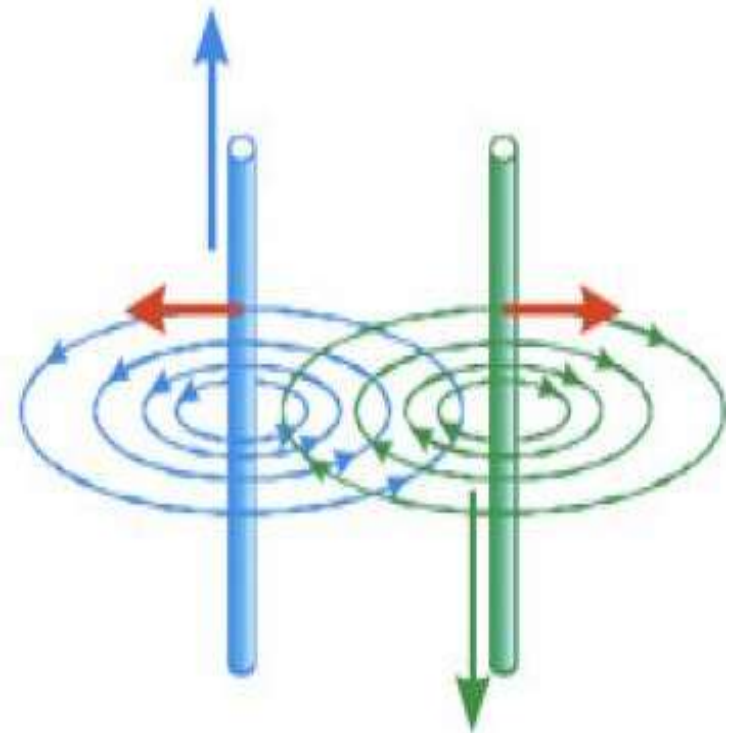
- * magnetické indukční čáry jdou proti sobě
- * vodiče se přitahují

Vzájemné působení rovnoběžných vodičů s proudem

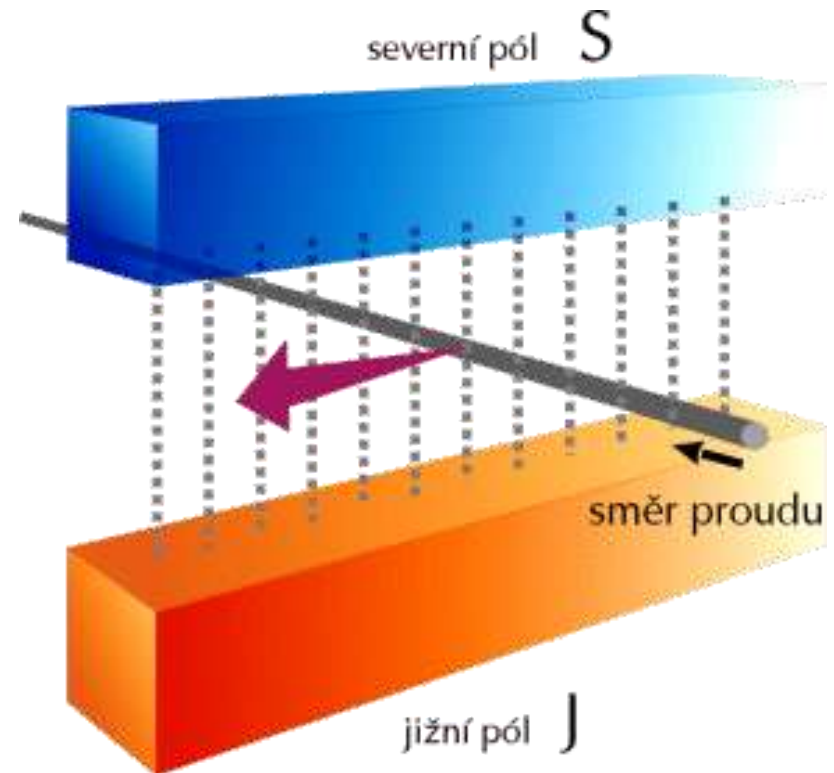
2) Proud protéká opačným směrem

- * magnetické indukční čáry jdou souhlasně
- * vodiče se odpuzují

Působení magnetického pole na vodič s elektrickým proudem

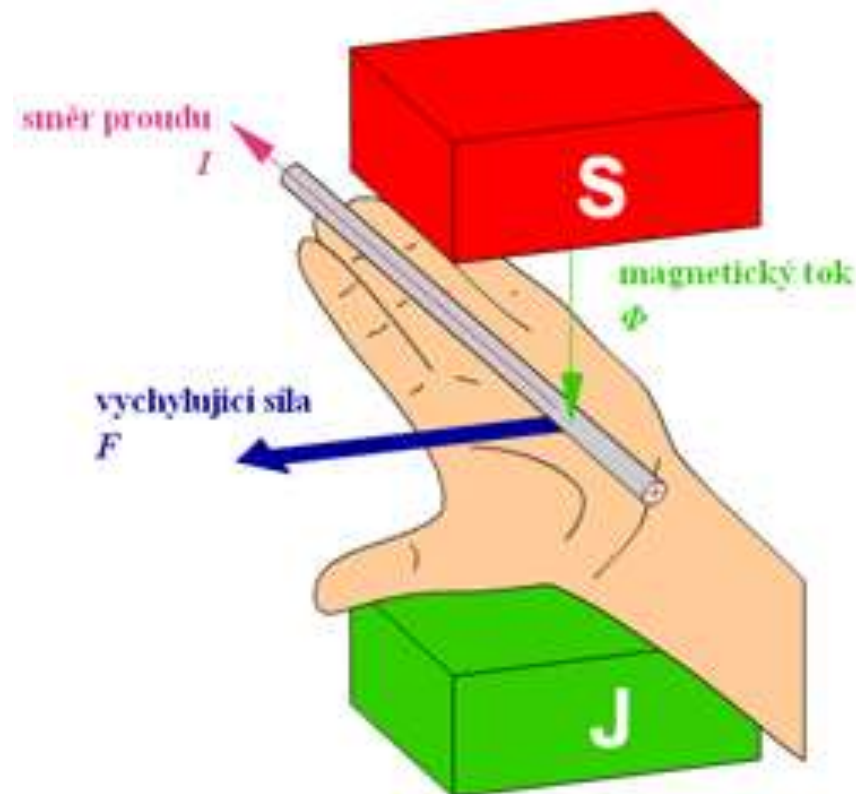
- * velikost síly působící na vodič závisí na:
  - * „síle magnetu“
  - * velikosti proudu
  - * délce vodiče
- v magnetickém poli

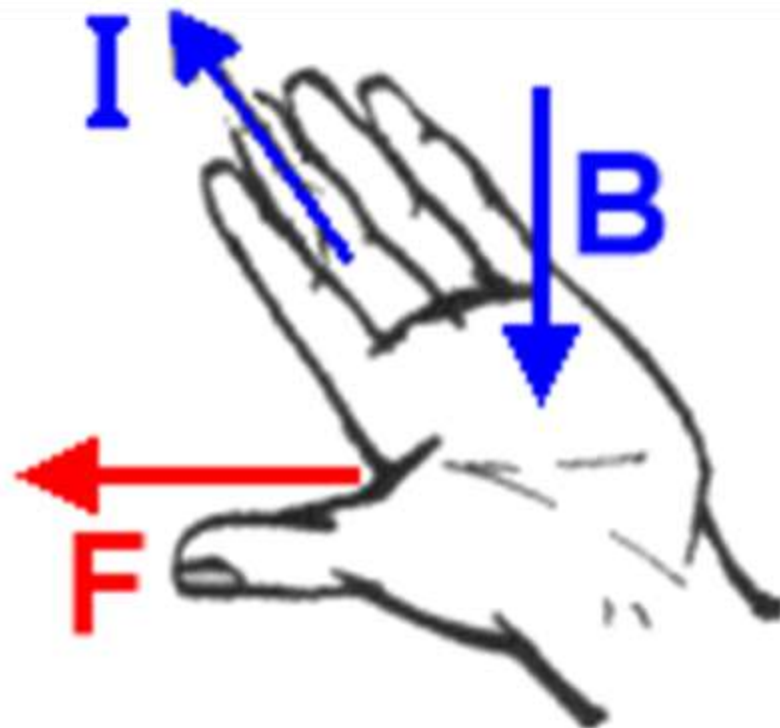
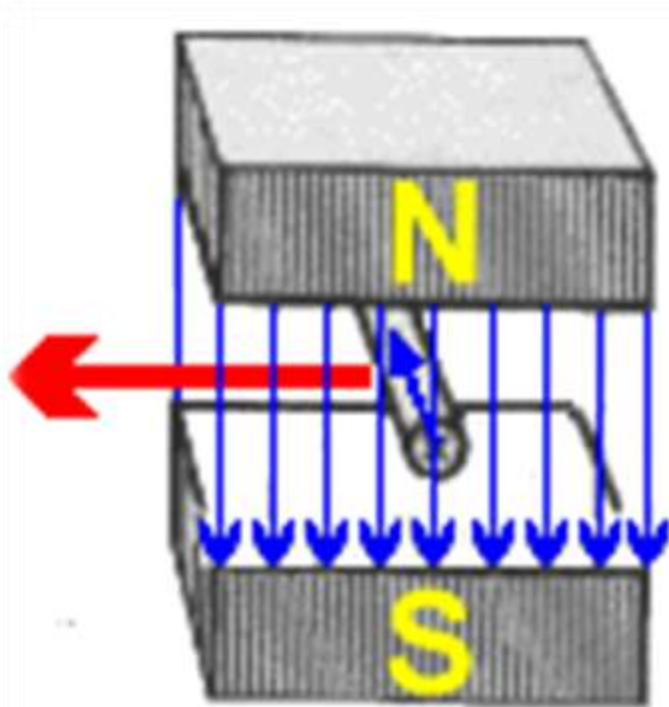

Flemingovo pravidlo levé ruky

- * Když levou ruku umístíme do magnetického pole tak, aby magnetické indukční čáry vstupovaly do dlaně a prsty ukazovaly dohodnutý směr el. proudu, tak palec ukazuje směr působící síly.

Flemingovo pravidlo levé ruky

Použité zdroje

- * RAUNER, K. a kol.; *FYZIKA 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus 2007. ISBN 978-80-7238-617-8.
- * BOHUNĚK, J.; KOLÁŘOVÁ, R a kol.; *FYZIKA pro 9. ročník základní školy*. Praha: Prometheus 2006. ISBN 80-7196-193-0
- * **elektryka.webnode.cz** [cit. 2013-10-10]. 337px-Manoderecha.svg.png. **Dostupné z WWW:** <http://files.elektryka.webnode.cz/200000001-e411de50c2/337px-Manoderecha.svg.png>.
- * **emotor.cz** [cit. 2013-10-10]. obr14-thumb.gif. **Dostupné z WWW:** <http://www.emotor.cz/i/Image/obr14-thumb.gif>.
- * **imageshack.us** [cit. 2013-10-10]. 8ozu.jpg. **Dostupné z WWW:** <http://img607.imageshack.us/img607/7590/8ozu.jpg>.
- * **cez.cz** [cit. 2013-10-10]. 51_11.gif. **Dostupné z WWW:** http://www.cez.cz/edee/content/file/static/encyklopedie/images/05/51_11.gif.
- * **emotor.cz** [cit. 2013-10-10]. obr4-thumb.gif. **Dostupné z WWW:** <http://www.emotor.cz/i/Image/obr4-thumb.gif>.
- * **cez.cz** [cit. 2013-10-10]. f2-8.gif. **Dostupné z WWW:** <http://www.cez.cz/edee/content/microsites/elektrina/f/f2-8.gif>.